VERKOSSA

JOHANNES TERVO

Yleisimmin valokuitu tuodaan vanhoille asuinalueille samalla, kun sähköjohdot kaapeloidaan maan alle. Maanrakennus Dahlbacka urakoi valokaapelia Kauhavalla torstaina.

KONKARI JA TULOKAS

Finnet-liitto

Finnet-liitto ry on alueellisten teleoperaattorien keskusjärjestö.
Liittoon kuuluu 23 jäsenyhtiötä, joiden liikevaihto tytär- ja osakkuusyhtiöineen oli 2014 noin 350 miljoonaa euroa.
Yhtiöt työllistävät yhteensä yli 2 000 henkilöä.
Suurin yhtiöistä on Anvia Pohjanmaalla, joka kertoi kuukausi sitten suunnitteleva-nsa listautumista.
Finnet-liitto on perustettu 1921 paikallisten puhelinyhtiöiden edunvalvojaksi.
www.finnet.fi

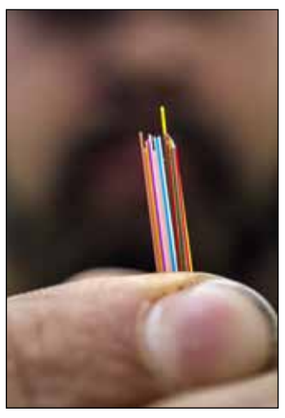

Kuoritun valokaapelin kuidut on koodattu eri väreillä.

Suomen seutuverkot ry

Suomen Seutuverkot on 25 paikallisen verkko-osuuskunnan ja -yhtiön yhdistys.
Verkkoyhtiöt ovat syntyneet viime vuosina rakentamaan kiinteitä laajakaistayhteyksiä paikallisiin tarpeisiin.
Kevään tietojen mukaan seutuverkoissa on 23 000 liittymää. Nykyisten hankkeiden myötä määrä nousee noin 40 000:een.
www.seutuverkot.fi

Kiinteä laajakaistaverkko säilyttää ja luo yrittäjyyttä

Kunnat laiminlyövät palvelutehtävänsä, jos ne jättäytyvät langattoman tiedonsiirron varaan, arvioi ruotsalaistutkija.

Maaseudun asuttuna pysymisellä, yrittäjyydellä ja nopeilla tietoliikenneyhteyksillä on selvä yhteys, sanoo pohjanmaalaisen teleyhtiön Anvian varatoimitusjohtaja **Harri Suokko**.

”Kilpailukyvyssä Vaasan seutukunta peittoaa jopa Helsingin. Ei se tietenkään ole laajakaistan ansiota, mutta nopeat yhteydet ovat yksi selittävistä tekijöistä”, hän sanoi Finnet-liiton seminaarissa syyskuun puolivälissä.

Vaasan seutukunta oli maan kärkeä kiinteissä nopeissa liittymissä kesällä tehdyn Viestintäviraston selvityksen mukaan.

”Pohjanmaalla on paljon eläviä pikkukyliä. Kun lapsiperheet haluavat asua maalla, kyliin syntyy yhteyksien ansiosta myös uusia pienyrityksiä”, Suokko havainnoi.

”Ja on noilla urakoilla viime vuosina aika monta kaivuria maksettu pois tai lyhennetty.”

Anvia on kuiduttanut tasaiseen tahtiin paitsi Vaasan myös Seinäjoen ja Kokkolan taajamia ja kaupunginosia. Seinäjoki ja Kokkola ovat laajentuneet kuntaliitosten ansiosta useampaan kertaan, joten kuituverkon kattavuus ei ole vielä yhtä korkea kuin Vaasan seudulla.

Kun puolet talouksista ostaa liittymän, rakentaminen pystytään hoitamaan ilman tukia. Anvia ei ole Suokon mukaan käyttänyt julkista tukea runkoverkkojen laajentamiseen, vaikka siihen olisi osalla alueesta ollut mahdollisuus.

Erinomainen sijoitus

Vastaava huomio on kylien elinvoiman ja tiedonsiirron kohtalonyhteydestä on tehty Kouvolassa ja Iitissä toimivassa Kymijoen kyläkuitu -osuuskunnassa.

Sen toimitusjohtaja **Jarno Laitinen**, joka on myös Suomen seutuverkot ry:n puheenjohtaja, listasi puolisen vuotta sitten liittymän ostaneet yrittäjät. Toimialoja löytyi kahdesta kunnasta peräti 15.

Puhtaasti yrityksen nimiin eli y-tunnuksella on rekisteröity noin 10 prosenttia toistaiseksi rakennetuista 2 100 liittymästä. Siitä puuttuvat kuitenkin toiminimet ja maatilat, koska niistä monet hankkivat liittymän perheen nimiin, Laitinen muistuttaa.

Lisäksi kiinteä laajakaista on luonnollisesti välttämätön myös kunnille sekä paikalliselle energiayhtiölle. Eikä kännykkäverkkokaan pysy pystyssä ilman taustalla toimivaa kiinteää runkoverkkoa.

Ruotsalainen tutkija **Christer Mattson** kannustaa kuntia laatimaan digitaalisen strategian, jossa lähdetään aidosti kuntalaisten ja alueen yritysten tarpeista.

”EU:lla on digitaalinen agenda ja monilla maillakin kuten Suomella ja Ruotsilla on sellainen. Ei niitä ole tehty Netflixin tai muun viihteen katsomiseksi, vaan jotta voimme luoda työtä ja toimeentuloa.”

Luotettavan, nopean tiedonsiirron kokonaisvaikutuksia ei mietitä, kun sijoituksen tuottoa lasketaan kvartaalitalouden odotusten mukaan.

Jos kiinteän verkon rakentaminen jaetaan 25 vuodelle, sijoituksen tuotto on erinomainen, Mattson huomauttaa.

Hän laski tutkimusryhmineen, että pelkästään vanhusten hoidosta syntyisi hurjia säästöjä, kun iäkkäät pärjäisivät osin videoyhteyksien varassa pidempään kotona.

Kiinteän verkon rakentaminen on siis myös kuntien etu, jos ne ajattelevat sekä yritysten toimintaedellytyksiä että kuntalaisten tarvitsemia palveluita.

Nuoria kotimyyjinä

”Kukaan ei saa Pohjoismaissa rakentaa taloa ilman sähköä, vettä ja tarkkoja määräyksiä lämmityksestä. Miten on mahdollista, että talon voi silti rakentaa ilman kuitua?” Mattson kysyy.

Jarno Laitinen on kylätilaisuuksissa havainnut, että etenkin eläkeikää lähestyvistä osan on edelleen vaikea ymmärtää nopeiden tietoyhteyksien merkitystä.

Heille pitää maalata tulevaisuuden kuva. Jos lapset tai lapsenlapset haluavat asuttaa taloa, aloittaa siinä yrityksen tai jos taloa myydään, kiinteä liittymä on ratkaiseva.

Kymijoen kyläkuitu onkin lähtenyt myymään verkkoliittymiä kodista kotiin. Myyjinä toimivat paikalliset nuoret, jotka tunnetaan ja joihin luotetaan.

”Hirveän hyvin heidät on otettu vastaan. Rakentamiimme verkkoihin on sen ansiosta lähtenyt mukaan 60–80 prosenttia talouksista”, Laitinen kertoo.

Puolet kodeista vailla

Mattson katsoo, että verkkoratkaisuja tehdään herkästi liian lyhyin tuottotavoittein. Silti operaattorit kilpailevat varsinkin kaupungeissa rakentamalla päällekkäisiä kaapelointeja sen sijaan, että myytäisiin tiedonsiirtoa samoihin kuituverkkoihin.

”Jos joka lentoyhtiöllä olisi oma lentokenttä tai bussi- tai taksifirmalla oma tiestö, sehän tulisi hirveän kalliiksi”, hän vertaa.

Suomessa tämä näkyy nurinkurisesti niin, että yli puolet omakotitaloista on edelleen vailla mahdollisuutta liittyä kuituverkkoon. Ongelma ei ole suinkaan vain harvaan asutun maaseudun.

Niin Finnetin yhtiöitä kuin Suomen Seutuverkkoja lähestytään säännöllisesti muun muassa Espoosta, jossa laajoja alueita on vailla kiinteää yhteyttä.

KAIJALEENA RUNSTEN

Nopeat nettiliittymät hyödyttävät yrityksiä, mutta rakennusvaiheessa eniten työllistyvät kaivinkoneurakoitsijat. Kuvassa Maanrakennus Dahlbackan työnjohtaja Juho Junttila

Koneurakoitsija: Tilaukset tiukassa

Montun äärellä valokuituverkkojen urakointi ei kuulosta ihan yhtä hohdokkaalta kuin seminaarien juhlapuheenvuoroissa.

”Kyllä taantuma on näkynyt. Tilaukset ovat vähentyneet ja kilpailu on kiristynyt. Koko ajan pitää kehittää tehokkaampia menetelmiä”, kertoo toimitusjohtaja **Johan Dahlbacka** kokkolalaisesta Maanrakennus B. Dahlbacka Oy:stä.

Yritys toimii vanhan Vaasan läänin alueella ja on urakoinut valokuituverkkoja 2 500 Anvian asiakaskiinteistölle. Viimeisin urakka päättyi viime viikolla Seinäjoen Heikkilänmäellä. Siellä kaivettiin maahan 23 kilometriä piuhaa. Työ kesti kolmisen kuukautta.

Yleisimmin valokuitu-urakoita tehdään vanhoille asuinalueille, joissa modernisoidaan samalla sähköjohdot maan alle.

Dahlbackan mukaan työmaita ei viime aikoina ole ollut erityisen paljon tarjolla. Yrityksen palkkalistoilla on 30 henkilöä, joten urakoita tarvitaan. Valokuituverkot ovat urakoinnissa vain pieni osa: yritys tekee vesi- ja viemäriurakoita sekä liikenneväylien alituksia.

Dahlbacka miettii pitkään, mitä vastaisi kysymykseen siitä, saadaanko verkkotöillä maksettua konekalustoa.

”Kuinka tuon nyt kauniisti sanoisi, ettei kukaan suutu? Ehkä niillä saadaan koneita vähän lyhennettyä, mutta ei niillä pois saada maksettua.”

HANNA LENSU

Valokuituverkon laajakaistan saatavuus maakunnittain

MT

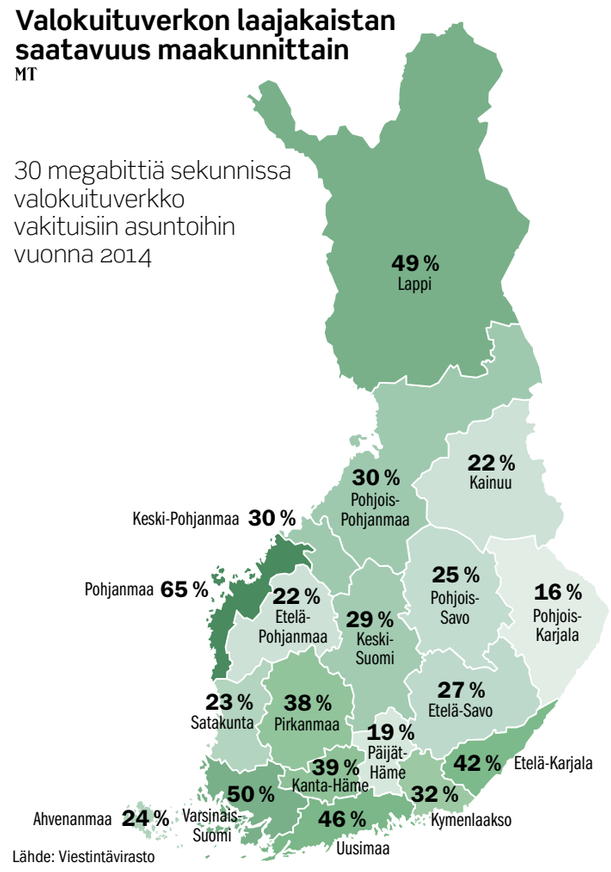

Ultranopeiden* laajakaistayhteyksien osuus EU-maissa tammikuussa 2014

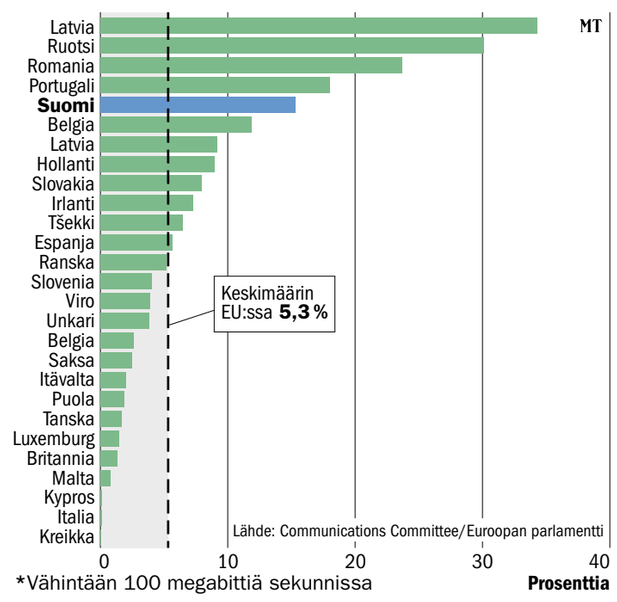

Ristijärvi ei suostunut langattoman varaan

Ristijärvi on ainoana kuntakeskuksena Kainuussa kokonaan kiinteässä kuituverkossa.

Sonera aloitti syksyllä 2013 kupariverkkojen purkamisen alueelta. Kaikki kunnalliset palvelut sekä noin 300 taloutta ja yritystä olisivat jääneet langattoman tiedonsiirron varaan.

Kaisanet ja Ristijärven kunta pääsivät sopimukseen, ja Finnet-liittoon kuuluva verkkoyhtiö otti urakan nopealla tahdilla vastaan. Koko taajama on nyt nauttinut valokuidusta vuoden päivät.

Kaisanetin toimitusjohtaja **Mikko Kurtti** arvioi, että kuluttajien kannalta ratkaiseva tekijä oli kuntakeskuksen vieressä nköttävä Saukkovaara, joka haittaa television näkymistä.

”Noin puolet talouksista liittyi verkkoon. Tv toimi selvästi veturina”, Kurtti sanoo.

Kunnan kanssa sovittiin, että he liittävät kunnan toimipaikkojen lisäksi vuokrahuoneistonsa verkkoon.

Liittymän hinnaksi sovittiin maltillinen 620 euroa, mikä on noin puolet Kaisanetin muualla rakentamien liittymien hinnoista. Hintaa laski etäisyyksiltään pieni alue.

Kontiolahti myös kuituun

Paraikaa siirtyy valokuituaikaan Kontiolahden kirkonkylä Pohjois-Karjalassa.

”Se on huomattavasti laajempi operaatio, reilu 400 liittymää. Aikaa kuluu 3–5 vuotta, kun rakentaminen tehdään osahankkeina”, Kurtti kertoo.

Kuntakeskukset eivät saa julkista tukea Laajakaista kaikille -hankkeesta, koska lain mukaan isojen taajamien verkot on kyettävä rakentamaan kaupallisesti.

Verkon rakentajan kannalta siksi on oleellista, että niin sanottuja kylmiä liittymiä ei synny. Tarvitaan riittävä määrä asiakkaita, jotka myös ryhtyvät palvelua käyttämään.

”Kaikki, jotka Kontiolahdella ostivat liittymän, ottivat sen myös heti käyttöön. Vuoden loppuun mennessä ensimmäinen vaihe pitäisi olla valmis.”

Kontiolahdellakin liittymän hinnaksi tuli 620 euroa. Kustannuksia laski taajaman koko sekä myös se, että kaivuutyöt saadaan osaksi tehtyä yhdessä kunnan kanssa, joka vetää muutamille alueille katuvaloja.

”Kunnan mukaan lähtö on todella tärkeä. Myös tarvittava luvitus sujuu ihan eri tavalla”, Kurtti kiittelee.

Kaisanetin runkoverkko ulottuu nyt pohjoisimmillaan Kuusamoon, etelässä Joensuuhun.

KAIJALEENA RUNSTEN